

EXCLUSIEF

telesport

MISSIE OP

STERK WATER

LEIDSCHENDAM – Thierry Schmitter is stipt. Precies om drie uur 's middags komt hij met luid geraas aanrijden op de daarvoor zo rustige Vlietlanden. Zijn rolstoel zit achterop zijn rode quad gebonden. Een stoere helm prijkt op zijn hoofd. „Ik heb die quad uit Canada geïmporteerd omdat ik wilde catamaranzeilen maar met een rolstoel niet op het strand kon komen.” Waar Schmitters wil is, is een weg. Het streven naar de acceptatie van paralympische sporten als volwaardige sport, is volgens de topzeiler echter een doodlopend pad.

THIERRY SCHMITTER

paralympisch zeiler

Dat Thierry Schmitter voor de derde keer op rij wereldkampioen in de paralympische zeilklasse 2.4mR is geworden, werd door slechts enkele media vorige maand – in een kort bericht – meegenomen. De meeste publiceerden het niet. Maakte hij zich er voorheen nog kwaad om, de topfavoriet voor paralympisch goud in Londen 2012 kan het nu niets meer schelen.

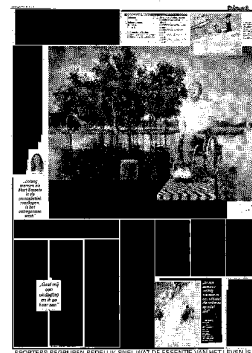
Na jaren vooraan te hebben gestaan in de strijd om emancipatie van gehandicapten (sporters), is Schmitter nu definitief afgehaakt.

Vanaf windkracht 3 kan de 42-jarige Schmitter voorin het veld meedoen. Bij alles daaronder zijn lichtere zeilers in het voordeel. De 2.4mR is een gemengde paralympische klasse; met weinig wind is het bijvoorbeeld de tengere Britse Helena Lucas die de overmacht heeft. Schmitter: „Maar het is zeldzaam dat je een paar dagen achter elkaar weinig wind hebt, zoals in China.” Na brons in Athene 2004, moest hij in Peking 2008 na een toernooi vol windwakken dan ook genoegen nemen met de vijfde plaats.

Sindsdien zitten de resultaten van de topzeiler weer in de lift. En een aantal van zijn missies slaagde. Om zijn prestaties en de integratie van invalide sporters te bevorderen, wilde hij opgenomen worden in de

Delta Lloyd kernploeg. Jarenlang rammelde de geboren Fransman – ook volgens zichzelf ‘een enorme doordrammer’ – aan de deur van het Watersportverbond. In 2009 ging die op een kier. De paralympische zeilers werden er door een beleidsverandering van NOC*NSF ondergebracht. Sinds 2010 staat hij lachend op de groepsfoto met de andere kernploegleden. Als voorvechter van de emancipatie van gehandicapten, probeerde Schmitter die boodschap ook jarenlang over te brengen via zijn sportieve carrière. „Ik ben daarmee opgehouden. Ik ga niet meer naar de barcades toe zoals ik gedaan heb”, gebruikt hij één van zijn typische spreekwoordverbasteringen.

Zijn grote wenkbrauwen fron-

sen: „Ik verwijt het de journalisten, die er gewoon niet aan mee willen doen. Ik heb genoeg geschreeuwd, van alle daken. Maar de media bepalen of het gebeurt en niet andersom. Vroeger dacht ik: het komt door het systeem. Je moet je als gehandicapte sporter gewoon laten kennen door de mensen, je laten zien. Door goede prestaties en interviews. De Nederlandse media besteden echter heel weinig aandacht aan gehandicapte sport. En als je dan ook nog geconfronteerd wordt met mensen die duidelijk tegenwerken, dan heeft het gewoon geen zin.”

„Ik kreeg opmerkingen dat ik het deed voor erkenning en dat ik aandachtseil was”, verklaart hij. „Een verslaggever van het ANP weigert mij in de berichten bij de Delta Lloyd Regatta te vermelden, terwijl ik aan het winnen ben. Hij heeft letterlijk tegen een goede bekende van mij gezegd: ‘Als ik paralympische sporten ook nog mee moet nemen, kan ik net zo goed de Gay Games gaan verslaan’. Dan ben ik snel klaar.”

De opmerkingen van Mart Smeets, dat gehandicapten sport ‘eng’ zou zijn en ‘wij’ er niet naar willen kijken (Pauw & Witteman in mei 2010), waren de eerste aanzet, die uiteindelijk tot zijn besluit zou leiden. Hij kan er nog even kwaad om worden. „Mart Smeets is zo’n zelfde idioot. Zolang er mensen zoals hij rondlopen, gaat het gewoon niet gebeuren. Als ik zwart geweest zou zijn, was het gewoon racistisch, discriminerend.”

„Bij de NOS, en in het journalistieke systeem, is Mart een soort god op het gebied van sport. Ik begrijp niet dat collega’s niet tegen hem zeggen dat hij echt te ver gaat. Dat het tijd is dat hij zijn carrière stopt, omdat hij niet meer van deze tijd is. Als mensen zo blijven denken, is het voor mij als – hoe zeg je dat – hopen in een lekke boot.”

De discussie ging hij zelf echter nooit direct aan: „Ik negeer ze liever, dat soort mensen wil ik omzeilen. Ze komen niet van hun standpunt. Rolstoeltenisster Esther Vergeer, die zich nog altijd hard maakt voor integratie en emancipatie, wenst hij dan ook sterkte in het vervolg van haar missie. „Zij probeert ook de hele wereld ondersteeven te keren met haar acties. Dat vind ik supermooi en dat doet ze heel erg goed. Ik heb de tijd en energie er niet meer voor over.”

Frustraties kan hij bovendien niet gebruiken op zijn weg naar topprestaties en daarom richt

Schmitter zijn energie de komende tijd volledig op zijn kinderen, zijn werk en de naderende Paralympische Spelen. Bij de zes Wereldbeker-regatta’s die hij dit jaar zeilde, eindigde hij vijf keer op het podium. Drie keer won hij goud, onder meer op het WK. Het maakt hem topfavoriet voor Londen 2012.

Schmitter doet geen moeite het te ontkennen en zijn frons maakt weer plaats voor twee ogen vol passie. „Maar ik heb nu nog niet het idee dat ik het maximale uit mezelf heb gehaald. Qua materiaal en samenwerking met de coach is er nog veel te ontdekken en te verbeteren. Een gouden medaille is nooit een doel, maar de beloning. Elke sporter zal dat volgens mij zeggen. Het betekent alleen dat je het beter hebt gedaan dan de anderen. Brons kan net zo goed zijn of beter, als je alles en al je capaciteiten hebt benut om dat resultaat te halen.”

De vergrote kennisuitwisseling met de kernploegleden en tussen de coaches helpt hem zijn prestaties te optimaliseren. En dat werkt volgens Schmitter wederzijds. Zijn valide ploeggenoten zeilen momenteel het olympische testevent voor de kust van Weymouth, waar volgend jaar ook de Paralympische Spelen worden gehouden. De afsluitende medalraces zijn op dezelfde plek waar Schmitter onlangs zijn derde opeenvolgende wereldtitel haalde. Zijn ploeggenoten kloppen dan ook geregeld bij hem aan met vragen. „De zeilers begrijpen wel dat wij als paralympiërs een bepaald niveau hebben. In de kernploeg zijn ze supersaai, we hebben lol met elkaar, ze drollen met ons. Daarmee voel je dat er een bepaalde acceptatie is en dat is heel aangenaam.”

Dat er vanuit de valide sporters wel waardering komt, is volgens Schmitter geen hogere wiskunde: „Sporters in het algemeen zijn mensen die volgens mij redelijk snel begrijpen wat de essentie van het leven is. Ze weten waarom ze het doen. En ze respecteren van nature dat iemand met dezelfde mentaliteit en passie iets onderneemt.”

Het liefst zou hij ook gewoon met zijn ploeggenoten alle wedstrijden afgaan en de Olympische in plaats van Paralympische Spelen varen. De 2.4mR is geschikt voor zowel valide als invalide zeilers en het open WK, waar iedereen aan kan meedoen, zorgt standaard voor een spannende strijd. Schmitter koestert echter geen illusies: „Zeilen is niet heel mediageniek en het is erg moeilijk het zeilen binnen het IOC levend te houden. De ISAF (internationale zeilbond, red.) maakt daarom een heleboel rare klassenkeuzes om te overleven.”

Als actief wedstrijdzeiler zal hij het niet meer meemaken. Bij Lon-

den 2012 wil hij, net als altijd, winnen. Daarna is de kans aanzienlijk dat hij de wedstrijdvaart vaarwel zegt. „Ik heb dan drie paralympics meegemaakt. Ik denk dat ik dan mijn energie en inspiratie in een andere richting ga stoppen. Misschien meer reizen, avontuur, een boot pakken en een oceaan oversteken met mijn vriendin Diana.”

Grote offshorewedstrijden lijken hem leuk, maar ook dat is volgens Schmitter niet realistisch. „Doordat ik fysiek beperkt ben, ben ik voor een team veel minder interessant om mee te nemen.” En een invalide versie van de America’s Cup, verwijst hij naar het rijk der fabelen. „Er zijn maar weinig mensen met een handicap die zo willen lijden. Daarvoor moet je wel een beetje een kronkel in je hoofd hebben, zoals ik. En dan nog een handicap.”

„Er zijn sowieso weinig mensen in een rolstoel die actief en sportief zijn”, vindt Schmitter en merkt op dat er op dat gebied nog wel een slag kan worden gemaakt. Vorige week ging hij het water op met een groep veteranen, die op uitzendingen ernstig gewond waren geraakt. „Ik geef lezingen voor bedrijven, maar dit was voor het eerst met mensen die een beetje hetzelfde hebben meegemaakt. Misschien dat ik daar in de toekomst meer mee wil doen. Ik kan ze niet vertellen wat ze moeten doen, maar wel laten zien dat het leven nog steeds superleuk is.”

Dat er nog veel meer mogelijk is dan mensen denken, zal hij altijd blijven uitstralen. „Dat steigertje, ja dat past”, ziet Schmitter in een oogwenk als de fotograaf twijfelend vraagt of hij daar zou kunnen poseren. „Omkeren op het eind? Ja dat kan ook.” Nog net op tijd grijpt hij zich vast aan een paaltje, als een wiel over de rand rijdt. Het gaat op het nippertje goed, maar het zou niet de eerste keer zijn dat zijn rolstoel te water gaat.

„Mensen komen wel eens met gekkere dingen”, stelt hij de fotograaf gerust. „Voor het blad Helden stelden ze voor dat ik aan zo’n betonnen havenblok in Scheveningen ging hangen. Dat heb ik natuurlijk ook gedaan. Geef mij een uitdaging en ik ga haar aan. Maar ik ben wel altijd berekenend. Ik neem geen risico’s, wil niet weken in een revalidatiecentrum zitten. Dat is het me niet waard.”

Op weg naar het terras kan hij kiezen tussen de trap (drie treden) en een helling. Schmitter neemt de trap naar beneden. De zes mensen op het terras kijken verwonderd toe, zonder enige blik van herkenning. Een paar grijpen ang-

stig hun kind vast, als hij even later weer wegscheurt op zijn quad.

Van alpinist tot topzeiler

Thierry Schmitter vertelde in 2009 zijn aangrijpende levensverhaal aan TELESPOORT. De geboren Fransman, die op driejarige leeftijd naar Nederland verhuisde, groeide in de jaren negentig uit tot een fervent alpinist. Op 29 november 1998 ging het mis: bij het bestijgen van een wand maakte Schmitter een val van 60 meter. Hij raakte vanaf zijn middel verlamd.

Het weerhield de afgestudeerd ingenieur er niet van zijn oude passies weer op te pakken. Hij begon weer met afdalingen, maar nu in een zitski. En: hij ging het water op om te zeilen. „De uitdagingen, zowel mentaal als fysiek, zijn veel minder groot dan bij bergbeklimmen”, plaatst Schmitter de verschillende sporten in perspectief. „Wat ik als alpinist heb meemaakt, zal ik nooit meer meemaken. Maar de herinneringen vervagen niet.”

THIERRY SCHMITTER

Geboren:
6 mei 1969

Geboorteplaats:
Grenoble,
Frankrijk

Paralympische Spelen:
2004 Athene in 2.4mR (brons)
2008 Peking in 2.4mR (vijfde)

Wereldkampioenschappen:

2006 IFDS Worlds Helsinki (zilver)
2007 IFDS Worlds Rochester (brons)
2009 IFDS Worlds Athene (goud)
2010 IFDS Worlds Medemblik (goud)
2011 IFDS Worlds Weymouth (goud)

„Zolang mensen als Mart Smeets in de journalistiek rondlopen, is het onbegonnen werk”

„Geef mij een uitdaging en ik ga haar aan”

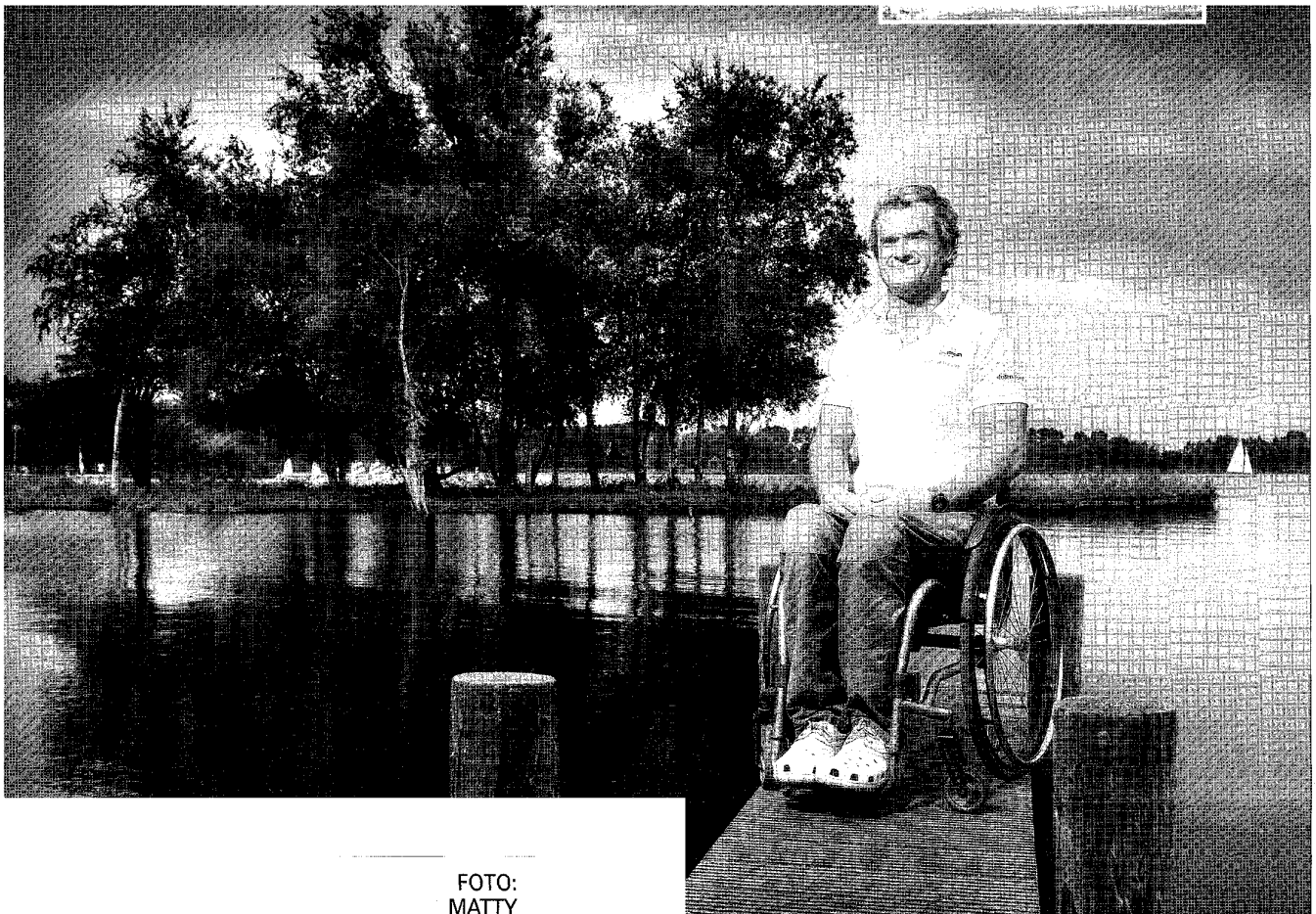
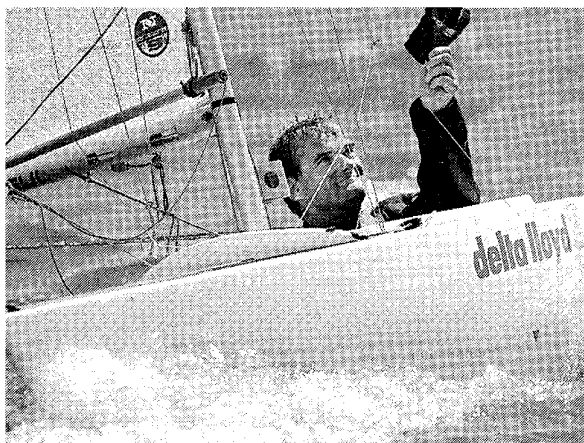

FOTO:
MATTY
VAN
WIJNBURG

• Jarenlang rammelde Schmitter aan de deur om te worden opgenomen in de Delta Lloyd kernploeg.

door
Laura Goense

„Er zijn sowieso weinig mensen in een rolstoel die actief en sportief zijn”

• Een ernstig ongeluk weerhield Schmitter er niet van weer te beginnen met afdalingen, maar nu in een zitski.

„SPORTERS BEGRIJPEN REDELIJK SNEL WAT DE ESSENTIE VAN HET LEVEN IS.”